

NOVINKY z vědeckého života meziuniverzitních projektových týmů

Hospodaření s dešťovou vodou nejen ve městě

IEEP

Jak efektivně využít dešťovou vodu ve městě v situaci, kdy jí máme buď málo nebo nám naopak přebývá, je silné téma rezonující mezi zástupci státu, městy, odbornými a zájmovými organizacemi i širší veřejností. Výsledkem těchto debat o efektivnějším hospodaření s vodou je stále silnější tlak na využití dešťové vody, ať už pomocí opatření přírodě blízkých nebo více technických.

Tématu hospodaření s dešťovou vodou (HDV) ve městě i v krajině se věnujeme napříč našimi projektovými týmy. V letošním roce jsme v rámci dvouleté spolupráce s kolegy z Univerzitního centra energeticky efektivních budov ČVUT vydali metodiku s názvem *'VODA VE MĚSTĚ: Metodika pro hospodaření s dešťovou vodou ve vazbě na zelenou infrastrukturu'*. Hned po jejím vydání byl o metodiku enormní zájem, zejména prostřednictvím webových stránek www.vodavemeste.cz, kde je všem zájemcům ve formátu pdf volně k dispozici.

V rámci popularizačních a vzdělávacích aktivit jsme její součástí prezentovali v první polovině roku na několika akcích, konferencích a v odborných i popularizačních časopisech. V červnu jsme se např. podíleli na akci *Voda je život* v Praze, kde jsme se zájemci diskutovali o možnostech a opatřeních dešťovou vodu zachytávat, znovu využívat, vsakovat nebo zpomalovat její odtok do kanalizace. O hospodaření s dešťovou vodou, přínosech pro město a jeho obyvatele i procesích od plánování po realizaci opatření jsme sepsali také sérii článků, které vyšly v časopise *Inspirace* nebo o hospodaření s vodou v domácnosti mluvili v rozhovorech pro server *aktualne.cz* a časopis *d-Test*.

Veřejnost, zejména pak zástupci měst a obyvatelé, tvoří klíčovou skupinu i v rámci nového tříletého projektu TAČR ÉTA s názvem *'Obce mluví o vodě: Komunikace implementace opatření na hospodaření s dešťovou vodou ve městech'*. Projekt se zaměřuje na potřeby samospráv ve věci komunikace opatření souvisejících s hospodařením s dešťovou vodou, jako je např. výsadba zeleně, realizace propustných povrchů, šetrná údržba zeleně, budování zelených střech a stěn a další. V rámci řešení projektu *'Obce mluví o vodě'* proto mimo jiné dojde ke zjištění potřeb obcí pro lepší komunikaci opatření HDV a testování účinnosti komunikačních nástrojů ve vztahu ke konkrétním opatřením a konkrétním cílovým skupinám veřejnosti. Výzkum probíhá pod vedením L. Povolné z FSE UJEP a J. Macháče z IEEP. Řešitelský tým IEEP v tomto projektu navazuje na předchozí řešené projekty, které se zabývaly spíše socioekonomickými a technickými otázkami realizace opatření pro hospodaření s dešťovou vodou. Více o projektu a jeho výstupech lze nalézt na www.ieep.cz/obce-mluvi-o-vode.

Efektivní využití dešťové vody je téma pro všechny

Nově je dostupná metodika o HDV ve městě

Popularizační a vzdělávací aktivity navazují na ty výzkumné

V novém projektu mluvíme s obcemi a občany o tom, jak o HDV efektivně mluvit navenek

Jak Covid-19 a jiné krize ovlivňují zájem o komunitní zahrady?

V oblasti adaptace na změnu klimatu a realizaci modro zelené infrastruktury se naše projektové aktivity tentokrát zaměřily na dopady pandemie Covid-19 na komunitní zahradničení ve městech. Omezení sociálních kontaktů v době pandemie a snížení možnosti cestování sice podpořila vyhledávání městské zeleně, ale mohla mít i protichůdné dopady na fungování komunitních zahrad, které jsou na setkávání lidí založeny.

Předběžné výsledky z probíhajících rozhovorů s koordinátory komunitních zahrad napříč různými městy však ukazují na zvýšený zájem obyvatel měst o možnost zahradničit v komunitních zahradách i v období pandemie. Výzkumem mezi členy zahrad budeme dále zjišťovat, kolik si toho může průměrný zahrádkář za sezónu vypěstovat a zda lze komunitní zahradničení považovat za efektivní prostředek pro snížení výdajů domácností za některé potraviny díky samozásobitelství.

Problematicke se věnujeme v rámci nového projektu TAČR ÉTA 'PotravSOS: Zvýšením potravinové soběstačnosti k odolnosti společnosti vůči dopadům krize', jehož cílem je určení potenciálu snížení negativních dopadů krizí pomocí zřizování komunitních zahrad na městských pozemcích vedoucí mimo jiné ke zvýšení potravinové soběstačnosti obyvatel měst.

Lenka Dubová

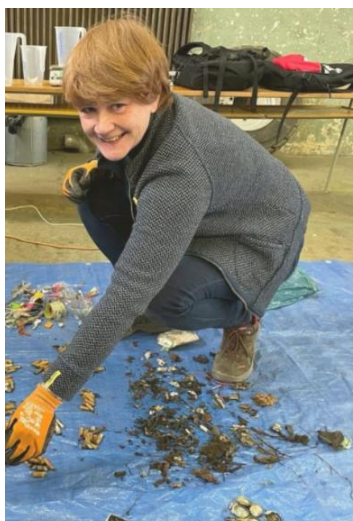
Litteringová studie

I v průběhu prázdnin pokračují po celé České republice terénní šetření zaměřená na volně pohozený odpad. Šetření tentokrát probíhají v litteringové sezóně, která je spojena s vyšší frekvencí užívání veřejného prostoru a přírodních lokalit. Zadavatelem studie je EKO-KOM, a.s. Jejím hlavním smyslem je navrhnout systém sdílení nákladů na úklid volně pohozeného odpadu.

Studie se blíží do poslední fáze řešení, během níž budou dokončena terénní šetření (např. jezero Milada a Most, nebo město Děčín), proběhne sociologické šetření u potenciálních původců litteringu a řešitelský tým navrhne nejen samotný systém sdílení nákladů, ale i opatření na předcházení vzniku litteringu.

Opatření se zaměří mimo jiné na lepší práci s odpadkovými koši ve veřejném prostoru, ale i na komunikační kampaně, které cílí na vybrané skupiny obyvatel - např. kuřáky, řidiče, mladistvé a další.

Jan Slavík

KONFERENCE

J. Louda, J. Brabec a J. Macháč organizovali odbornou sekci na prestižní mezinárodní konferenci ESP v Tartu. Vedli sekci věnovanou preferencím veřejnosti při realizaci přírodních blízkých opatření.

STUDIE

L. Slavíková je spoluautorkou studie věnující se retenci území s dopadem na zásobování pitnou vodou. Studii zpracovanou pro Svazek obcí Sever lze nalézt na www.voda.ujep.cz.

Jak lidé vnímají přírodní protipovodňová opatření v krajině a jaký je jejich přínos shrnuje studie, kterou v rámci projektu STRIMA II zpracovali spolu s ČVUT J. Macháč a M. Hekrle. Studie ke stažení na www.ieep.cz.

J. Macháč a L. Slavíková ve spolupráci s agenturou STEM a ČVUT vydali Zprávu pro klíčové aktéry zaměřující se na to, proč české domácnosti (ne)využívají dešťovou vodu. Více o studii na www.voda.ujep.cz.

ČLÁNKY

J. Louda, O. Vojáček a L. Slavíková publikovali v časopise Forests článek o kombinaci institucionální analýzy a výběrového experimentu pro efektivní nastavení regulace.

J. Slavík v časopise Journal of Environmental Management spolupublikoval článek o faktorech ovlivňujících produkci komunálního odpadu.

Článek L. Dubové a kol. v časopise Sustainability shrnuje motivace členů k hospodaření na komunitních zahradách.

KALENDÁŘ AKCÍ

Soutěž studentských prací Czech Envi Thesis

Do 30. 9. 2021 (příhlášky), 2.12. 2021 (finále, Ústí n. L.)

Třetí ročník soutěže o nejtalentovanější studenty věnující se společenskovedním otázkám ochrany životního prostředí. Letošní ročník je pro studenty vysokých škol v ČR, kteří obhájili bakalářskou či diplomovou práci v období od 1. 10. 2020 do 30. 9. 2021. Příhláška a více informací na www.czechenvithesis.cz.

Bienální konference CzWA VODA v Litomyšli

22.–24. 9. 2021

Konference o aktuálních problémech a směrech vývoje ve vodním hospodářství. J. Macháč a M. Hekrle na ní představí příspěvek zaměřený na realizaci opatření pro zadržení vody v krajině pohledem různých skupin obyvatel. Více informací na stránkách www.czwa.cz/voda2021.

E-academia

E-mail: office@e-academia.eu

www.e-academia.eu

IREAS

Institut pro strukturální politiku, o.p.s.

Kanceláře: Štěpánská 16, 110 00 Praha 1

E-mail: office@ireas.cz

www.ireas.cz

IEEP

Institut pro ekonomickou a ekologickou politiku

Fakulta sociálně ekonomická

Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem

Moskevská 54, 400 96 Ústí nad Labem

E-mail: ieep@ieep.cz

www.ieep.cz